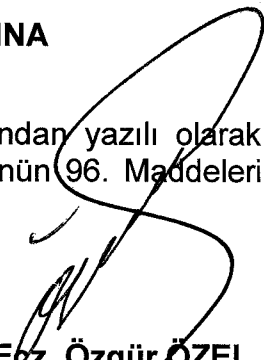

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygıyla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

11 Haziran 1868'de Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti adıyla kurulan, Osmanlı Hilali Ahmer Cemiyeti, Türkiye Hilaliahmer Cemiyeti, Türkiye Kızılay Cemiyeti ve son olarak Türkiye Kızılay Derneği adını alan Kızılay'ın Dernek Tüzüğü 7'nci maddesi Kızılay'ın görevlerini sıralamaktadır. Kızılay'ın afet ve güvenli yaşama ilişkin görevleri arasında, "Afet ve acil durum hallerinde erken dönem iyileştirme, iyileştirme ve yeniden inşa safhalarında beslenme, gıda, barınma, sağlık ve hijyen alanlarında insani yardım ve hizmet sağlar, eğitim verir, toplumsal ve fiziksel kapasite geliştirir" yer almaktadır.

Kızılay'ın gelirleri arasında, "Afet hazırlık ve müdahale faaliyetleri sonucunda Kızılay depolarından halka dağıtılan temel afet malzemelerinin yeniden stoklanması için Devlet tarafından aktarılacak kaynak" gösterilmektedir.

4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun'un üçüncü maddesi, "Yiyecek, içecek, giyecek, tabii yardım, çadır ve diğer her türlü taşınır mallar Kızılay'a aktarılır. Bu amaçla toplanan yardımlar derhal tabii afet bölgelerine intikal ettirilir ve tabii afet bölgeleri dışında kullanılamaz" hükmünü içermektedir.

6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremleri, 11 ilimizi etkilemiş, koordinasyonsuzluk, liyakatsizlik ve arama kurtarma faaliyetlerindeki yetersizlik nedeniyle afete geç müdahale edilmiştir. Olağanüstü halin ilan edilmesinin ardından Kızılay Derneği'nin görevi tüzüğünde ve ilgili mevzuatta da açıkça ifade edildiği şekliyle, stoklarındaki tüm malzemeleri afet bölgesine göndermekten ibaret olmak durumundadır. Hal böyleyken Kızılay'ın, 46 milyon liraya Ahbap Derneği'ne stoklarında bulunan 2050 adet çadır sattığı, bunun dışında Kızılay'dan gıda ve konserve satın aldığı da kamuoyuna yansımıştır. Kızılay, bununla da yetinmemiş, bölgede sahra eczanesi kurmak isteyen Türk Eczacıları Birliği'ne tanesi 140 bin TL'den 5 adet çadır satmıştır.

Türkiye'de 81 ilde bulunan 84 milyon yurttaşımız, depremin yaralarını sarmak için seferber olmuşken, Kızılay Derneği'nin kurduğu şirketler aracılığıyla adeta fırsatçılık yaparak maddi kazanç sağlama yarışına girmesi, kamuoyunun vicdanını yaralamıştır.

Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliğinde stokçuluğun tanımı, "Olağanüstü hal, afet ve ekonomik dalgalanma dönemleri ile diğer acil durumlarda üretici, tedarikçi ve perakende işletmelerin piyasada darlık yaratan, piyasa dengesini

79032

ve serbest rekabeti bozan faaliyetleri ile tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyen faaliyetleri” olarak yapılmaktadır.

Hal böyle olunca Kızılay’ın iştiraki şirketlerin bu süreçte yaptığı faaliyetlerin stokçuluk kapsamında değerlendirilebileceği aşikardır.

Bu bağlamda,

1. Deprem günü Kızılay’ın elinde ne kadar çadır stoku vardı, ilk 1 haftada ne kadarını hangi kurum, kuruluş, şirketlere ve kişilere satmıştır?
2. Ticaret Bakanlığı, Kızılay’ın iştiraki şirketler hakkında Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu eliyle denetim yapacak mıdır?
3. Stoklarında çadır bulunmasına karşın bölgeye çadır ulaştırmayarak, barınma sorununun çözülmesini engelleyen şirketler hakkında işlem yapılacak mıdır?
4. Deprem’in ilk günlerinde çadırların bölgeye doğrudan ulaştırılmaması sonucunda mağdur edilerek göç eden, göç ettiği illerde kira fiyat artışlarına maruz bırakılan vatandaşlarımızın yaşadığı sorunların tespit edilerek kira fiyatları ve diğer fahiş fiyat artışlarına yol açan kişi ve şirketler hakkında inceleme başlatılacak mıdır?
5. Çadırların bölgeye doğrudan ve ücretsiz sevkinin sağlayacağı kamusal fayda ile bu çadırların kişilere ve kurumlara satılmasının getireceği gelir kıyaslandığında, bu satışın etki analizi yapılmış mıdır?
6. Kızılay’ın şirketi bu çadır satışları sonucunda hangi hizmetleri bölgeye ulaştırmıştır?
7. Çadır sevkinin hızla ve yeterince yapılmaması, bölgeden hızlı bir göç dalgası yaşanmasına da sebep olmuştur. Kızılay’ın ilgili şirketi, hangi tarihte, hangi kişi ve kuruluşlara ne kadar bedelle çadır satmıştır? Çadır bedeli, konut kirası, gıda vb. ürün ve hizmetlerde yaşanan ürün kıtlığı ve fahiş fiyat artışına sebep olduğu gerekçesiyle ilgili şirket hakkında işlem başlatılacak mıdır?